

וְאָמַר, (משלי כח) עֲבַד אֲדַמְתּוּ
יִשְׁבַּע לָחֶם וּמְרִדֶּה רִיקִים יִשְׁבַּע
רִישׁ. הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה, וְכִי
שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא חָכֵם מִכָּל
בְּנֵי הָעוֹלָם, אֵיךְ אָמַר שִׁיתְּאָמֵץ
אָדָם לְעַבֵּד אֶת הָאֲדָמָה
וְלִהְיוֹת אֶתְּדָל וְיַעֲזֹב חַיִּי
עוֹלָם?

אֲלֵיךָ סוּד הוּא. פֶּתַח וְאָמַר,
(בראשית ב) וַיִּקַּח ה' אֱלֹהִים אֶת
הָאָדָם וַיְנַחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן לְעֲבֹדָה
וּלְשִׁמְרָה, וּבְאָרוּהוּ שֶׁהוּא בְּסוּד
הַקְּרִבְנוּת. בֹּא רֵא, לְעֲבֹדָה - זֶה
הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן. וְלְשִׁמְרָה - זֶה
הַמֶּלֶךְ הַתַּחְתּוֹן. הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן
וְהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן. לְעֲבֹדָה - [לְדַבֵּר]
בְּסוּד שֶׁל זְכוּר. וְלְשִׁמְרָה - בְּסוּד
שֶׁל שְׂמוּר.

וּמִשּׁוּם כִּף עֲבַד אֲדַמְתּוּ זֶה גֵן
עֵדֶן, שְׁצָרִיף לַעֲשׂוֹת וּלְעַבֵּד
וְלִמְשָׁף לָהּ בְּרוּכוֹת מִלְּמַעְלָה,
וְכִשְׁמִתְבָּרְכַת וְנִמְשְׁכוֹת לָהּ
בְּרוּכוֹת מִלְּמַעְלָה, גַּם הוּא
מִתְבָּרֵךְ עִמָּה. בֹּא רֵא שֶׁהַפֶּה
שֶׁמְבַרֵךְ מִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
(במדבר ו) וְאֲנִי אֲבָרְכֶם. וּמִשּׁוּם כִּף
עֲבַד אֲדַמְתּוּ יִשְׁבַּע לָחֶם - זֶהוּ
הַמְּזוֹן שֶׁלְּמַעְלָה. וּמְרִדֶּה רִיקִים -
מִי שִׁיתְּדַבֵּק בְּצַד הָאֲחֵר שֶׁהוּא
מְרִדֶּה רִיקִים - יִשְׁבַּע רִישׁ וְדַאי.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אֲשֶׁרִיף שְׂזֻכִית
לְדַבֵּר הַזֶּה.

עוֹד פֶּתַח וְאָמַר פְּסוּק אַחֲרָיו,
(משלי כח) אִישׁ אֲמוּנוֹת רַב בְּרוּכוֹת.
זֶהוּ אָדָם שֶׁבּוֹ אֲמוּנוֹת הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ רַבִּי יִיסָא הַזְּקֵן,
שֶׁאָף עַל גַּב שְׁהִיָּה לוֹ מֵאֵכֶל שֶׁל
אוֹתוֹ הַיּוֹם לֵאמֹר, לֹא הִיָּה מִתְקִין
אוֹתוֹ עַד שֶׁהִיָּה מִבְּקֵשׁ מְזוֹנוֹ
לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ. אַחֵר
שֶׁהַתְּפִלָּה תְּפִלָּתוֹ וּבְקֵשׁ מְזוֹנוֹ
מִלְּפָנֵי הַמֶּלֶךְ, אִזְּ הִיָּה מִתְקִין,
וְהִיָּה תְּמִיד אוֹמֵר: לֹא נִתְקִין עַד
שִׁנְתָנוּ מִבֵּית הַמֶּלֶךְ.

דְּאֶקְרִי שָׁלוֹם. קָם הַהוּא יוֹדָאי, וְאִשְׁתַּתַּף
בְּהַדְיָה, פֶּתַח הַהוּא יוֹדָאי וְאָמַר, (משלי כח) עוֹבֵד
אֲדַמְתּוּ יִשְׁבַּע לָחֶם וּמְרִדֶּה רִיקִים יִשְׁבַּע רִישׁ.
הַיִּי קָרָא קְשִׁיָּא, וְכִי שְׁלֵמָה מִלְּפָא דְאִיהוּ
חַפִּים מִכָּל בְּנֵי עֲלָמָא, הִיךְ אָמַר דִּישְׁתַּדַּל בַּר
נֶשׁ לְמַפְלַח אַרְעָא וּלְאִשְׁתַּדַּל אַבְתְּרִיָּה,
וְיִשְׁבּוּק חַיִּי עֲלָמָא.

אֲלֵיךָ רְזָא אִיהוּ. פֶּתַח וְאָמַר, (בראשית ב) וַיִּקַּח יי
אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם וַיְנַחֵהוּ בְּגֵן עֵדֶן
לְעֲבֹדָה וּלְשִׁמְרָה, וְאוֹקְמוּהָ בְּרִזָּא דְקִרְבָּנִין
אִיהוּ. תָּא חֲזִי, לְעֲבֹדָה, דָּא מִלְּפָא עֲלָאָה.
וּלְשִׁמְרָה, דָּא מִלְּפָא תַתָּאָה. עֲלָמָא עֲלָאָה,
וְעֲלָמָא תַתָּאָה. לְעֲבֹדָה (לְדַבֵּר) בְּרִזָּא דְזְכוּר,
וּלְשִׁמְרָה בְּרִזָּא דְשְׂמוּר.

וּבְגִין כִּף, עוֹבֵד אֲדַמְתּוּ, דָּא גֵן עֵדֶן.
דְּאֶצְטְרִיף לְמַעְבַּד וּלְמַפְלַח, וּלְאִמְשָׁכָא
לָהּ בְּרוּכָאן מִלְּעִילָא. וְכַד אַתְּבָרְכָא וְאַתְּמְשָׁכָא
לָהּ בְּרוּכָאן מִלְּעִילָא, אִיהוּ נְמוּי אַתְּבָרֵךְ בְּהַדְיָה.
תָּא חֲזִי, דְכִתְהֵא דְמְבָרֵךְ, מִתְבָּרֵךְ. כְּמָה דְאִתְּ
אָמַר, (במדבר ו) וְאֲנִי אֲבָרְכֶם. וּבְגִין כִּף, עוֹבֵד
אֲדַמְתּוּ יִשְׁבַּע לָחֶם, דָּא הוּא מְזוֹנָא דְלְעִילָא.
וּמְרִדֶּה רִיקִים, מָאן דִּישְׁתַּדַּבֵּק בְּסִטְרָא אַחֲרָא,
דְּאִיהוּ מְרִדֶּה רִיקִים. יִשְׁבַּע רִישׁ וְדַאי. אָמַר
רַבִּי יוֹסִי, זַכָּאָה אַנְתָּ, דְזְכוּיָת לְהַאי מְלָה.

הוּ פֶּתַח וְאָמַר קָרָא אַבְתְּרִיָּה, (משלי כח) אִישׁ
אֲמוּנוֹת רַב בְּרוּכוֹת, דָּא הוּא בַר נֶשׁ
דְּמַהִימְנוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא בֵּיה, כְּגוֹן
רַבִּי יִיסָא סְבָא. דְאָף עַל גַּב דְהוּה לִיָּה מִיכְלָא
דְהוּהוּ יוֹמָא לְמִיכָל, לֹא הוּה מִתְקִין לִיָּה עַד
דְשָׂאִיל מְזוֹנִיָּה קָמִי מִלְּפָא קְדִישָׁא. לְבַתֵּר
דְצִלִי צְלוּתִיָּה וְשָׂאִיל מְזוֹנִיָּה קָמִי מִלְּפָא,
כְּדִין הוּה מִתְקִין. וְהוּה אָמַר תְּדִיר, לֹא נִתְקִין,
עַד דִּישְׁתַּנּוּן מִבֵּי מִלְּפָא.